

MUNI
PED

Batole

1 Hana Janošková

Batole

- Období batolete trvá od 1. do konce 3. roku.
- Název je odvozen od nejisté, batolivé chůze.
- Pro toto období je charakteristické:
  - osamostatňování dítěte v základních životních funkcích
  - chůze
  - přijímání potravy
  - udržování čistoty
  - řeč
  - poznávání prostředí, ve kterém žije

Růst a vývoj batolete

- Během druhého roku života děti vyrostou průměrně o 11–12 cm, za třetí rok o 8–9 cm.
- Mezi 3.–4. rokem již přecházejí do fáze lineárního růstu s průměrnými ročními přírůstky kolem 6 cm.
- Hmotnost narůstá od 2 do 6 let pak zhruba o 2 kg ročně.
- Tříleté dítě měří v průměru 96 cm a váží 15 kg.
- Hoši jsou v batolivém a předškolním období průměrně o 1 cm vyšší a o 0,5 kg těžší než dívky.
- Pro proporcionalitu těla je stále charakteristická relativně velká hlava, dlouhý trup a krátké končetiny.

Pohyb

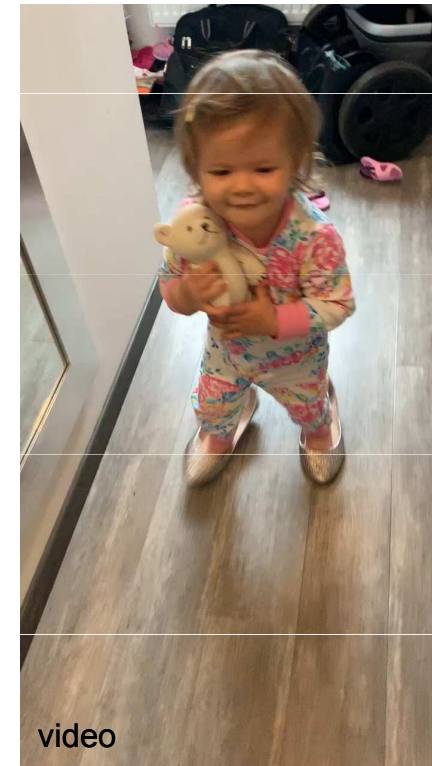
- **1 rok:** chodí s držením jedné nebo obou rukou, obchází kolem nábytku a to kroky do strany. Postupně zvládá chůzi i běh. Od 1 roku kutálí a hází míčem.

video

Typická nejistá batolivá chůze

Pohyb

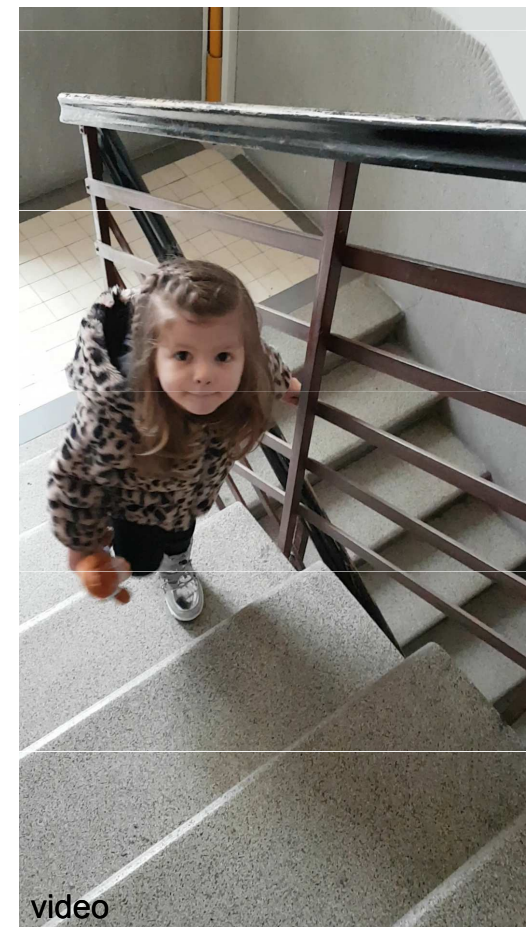
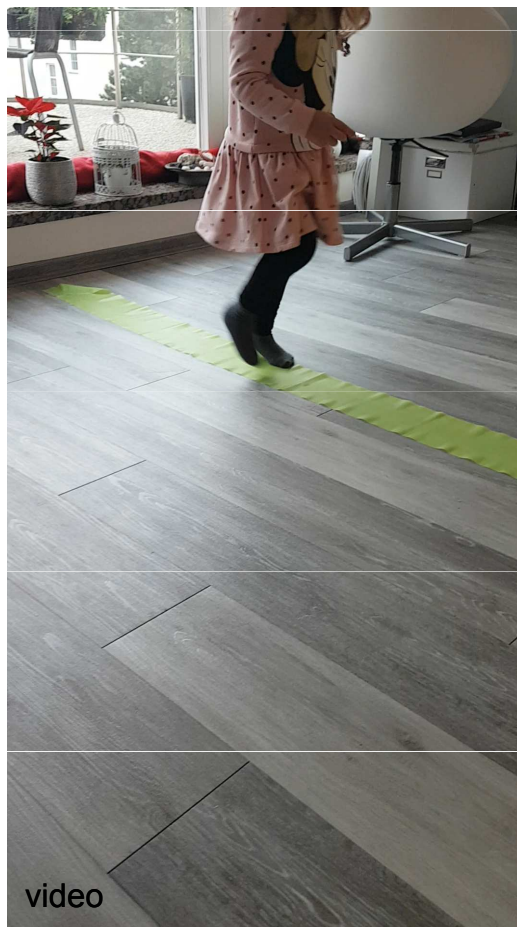
- **1 a půl roku:** může se dostat nahoru a dolů po schodech s pomocí ruky nebo přidržování.
- **2 roky:** snadno běhá. Umí si otevřít dveře. Kope do balonu bez balancování, dovede chvilku stát na jedné noze. Před kopnutím a hodem a skokem se vždy zastaví.

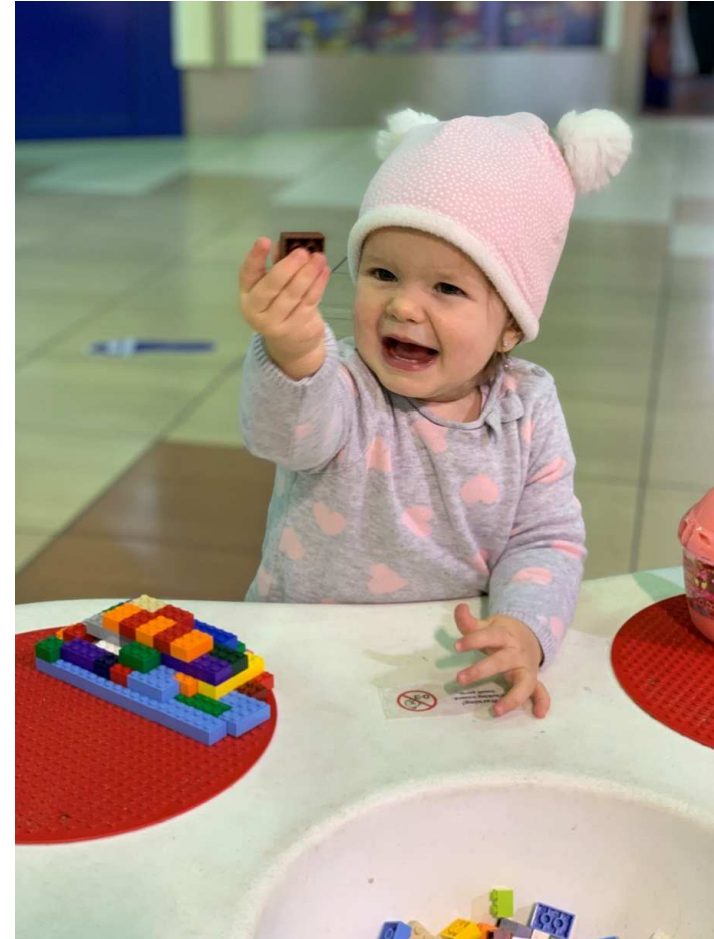
Pohyb

- **3 roky:** Umí řídit tříkolku a chodit na špičkách. Používá střídání nohou k chůzi do schodů.

První dentice

- V období batolete se dokončuje prořezávání zubů dočasného chrupu (*první dentice*).
- Komplexní dočasný chrup dítěte má 20 zubů. Skládá se z osmi řezáků, čtyř špičáků a osmi stoliček. Neobsahuje zuby třenové.

Vývoj řeči

- Kolem jednoho roku užívá dítě tři až pět slov a zná jejich význam.
- Ke konci 2. roku se jeho slovní zásoba rozšiřuje až na dvě stě slov. Naučí se tvořit věty o dvou až třech slovech. Učí se pojmenovávat předměty a dává otázku „Co to je?“. O sobě mluví ve třetí osobě.
- Ve třech letech zná dítě kolem tisíce slov. Naučí se krátkou básničku. Začíná používat zájmeno „já“. 800-1000 slov, otázka- „Proč?“

Z důvodu nedokončené osifikace kostí a nedokončeného vývoje kloubů není tento způsob sedu při delší stagnaci vhodný.

video

Manipulační dovednosti

- **1 rok:** Úmyslně pouští hračky jednu po druhé na zem a dívá se, jak padají.
- **1 a půl roku:** Umí postavit věž ze tří nebo čtyř kostek. Čmárá na papír tužkou nebo pastelkou.
- **2 roky:** Obrací stránky v knize po jedné. Umí postavit věž ze šesti nebo sedmi kostek. Postupně umí navléknout ponožku a obléct botu.
- **3 roky:** Umí kopírovat čárky a kolečka. Také kopíruje most postavený ze tří kostek.

Sociální chování

- 1 rok: Drží od sebe ruce a nohy při oblékání. Rozumí některým jednoduchým povelům.
- 1 a půl roku: Dobře používá lžíci. Naznačuje potřebu jít na toaletu. Používá některá slova.
- 2 roky: Natahuje si boty a ponožky. Tvoří jednoduché věty. Říká si o jídlo a pití.
- 3 roky: Rozumí myšlence sdílení. Hraje si s ostatními. Zkouší uklízet. Používá vidličku.

Učí se nápodobou

Učí se nápodobou

Výživa batolete

- Pestrá a vyvážená strava nám zajišťuje doporučený poměr základních živin, vitamínů a minerálních látek.
- **ALE** myslíme na doporučení SZO-
mateřské mléko mělo být nedílnou
součástí ve stravě dítěte do dvou
let.

Výživa batolete

Po 1. roce života obohacujeme stravu obilovinami již s lepkem – žito, oves, ječmen, pšenice, ječné kroupy, ovesné vločky, těstoviny z celozrnných obilovin, polévku (méně slanou). Po roce a půl můžeme nabídnou maso.

video

MUNI
PED

Nechutenství

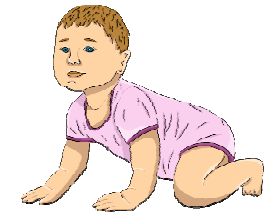
- Starší kojeneček, batole a předškolní a školní děti by měli jíst 5x denně velmi pestrou stravu s dostatkem zeleniny.
- Děti často pijí značně přeslazené nápoje a stejně přeslazené čaje. Tyto nápoje plné tzv. prázdných kalorií děti zasytí a pak není divu, že dítě nechce obědovat či večeřet.
- Jídlo musí být chutné a musí vábit i zrak.
- Nejdůležitější je zásada, že na talíři má být vždy jen tolik jídla, kolik je dítě schopno sníst.
- Stále v myslích našich maminek přetrvává snaha hodnotit zdravý vývoj dítěte podle váhové křivky. Je to nesmysl!! Podstatně významnějším měřítkem prospívání dítěte je jeho růst!

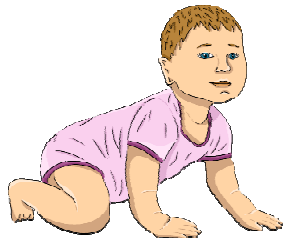
Běžná onemocnění dětského věku

- Onemocnění z potravin: salmonelóza, průjem, plynatost
- Ušní: zánět středního ucha, infekce vnějšího zvukovodu
- Alergie, astma
- Močové cesty: pomočování, zánět moč. měchýře
- Dýchací cesty: kašel, nachlazení, rýma, záněty hrtanu, mandlí, nosohltanu, průdušek, zápal plic, zvětšená nosní mandle
- Oční: ječné zrno, šilhavost, zánět spojivek
- Kožní: bradavice, ekzémy, lupénka, opar, koutky, vši
- Infekční: chřipka, plané neštovice, příušnice, spála, spalničky, zarděnky (o každé nemoci vědět podrobnosti)

Běžná onemocnění dětského věku

- Neštovice: <https://www.youtube.com/watch?v=grrFeiY5Yoo>
- Příušnice: <http://www.priusnice.cz/>
- Spála: <http://spala.cz/>
- Spalničky: <https://www.ockovacentrum.cz/cz/spalnicky>
- Zarděnky (Rubeola): <https://www.ockovacentrum.cz/cz/zardenky>

Další zdroje:

- Dr. Tony Smith – Lidské tělo, Fortuna Print
- Jitka Machová – Biologie člověka pro učitele, Nakladatelství Karolinum
- Jar. Kotulán – Zdravotní nauky pro pedagogy, Brno

2 roky: Obrací stránky v knize po jedné.

Děkuji za pozornost